

อาหารสมอง ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ฝากข้อคิด

วีรกร ตรีเศศ

ในงานรับปริญญาของบัณฑิตในหลายประเทศ ประเพณีหนึ่งที่มีมานานก็คือการเชิญบุคคลสำคัญมากล่าวสุนทรพจน์ให้บัณฑิตฟัง ซึ่งแต่ละคนก็จะเตรียมตัวมาเป็นอย่างดีเพราะถือกันว่าเป็นเกียรติอย่างสูง และมีการบันทึกและเผยแพร่กันทั่ว

“วิชาสุดท้าย” หนังสือแปลโดย สฤณี อาชวานันทกุล (2 เล่มตีพิมพ์โดย Openbooks ในปี 2552) รวบรวมสุนทรพจน์ที่มีค่าเหล่านั้นมาไว้ด้วยกัน ผมขอนำสุนทรพจน์ของ Guy Kawasaki ที่ Boston College เมื่อ 20 พฤษภาคม 2000 มาเผยแพร่ต่อดังนี้

“.....กาย คาวาซากิ (เกิดปี 1954) นักธุรกิจชาวฮาวาย นักรณรงค์ยุคแรกเริ่มของบริษัทแอปเปิล ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์แมคอินทอช ไอพอด และไอโฟน หลังจากทำงานให้กับแอปเปิล เขาก็ตั้งบริษัทซอฟต์แวร์สองแห่งคือ ACIUS และ Fog City Software และเป็นนักลงทุนผู้บุกเบิก (angel investors) ในบริษัทอีกสามแห่ง ปัจจุบันเขาเป็นซีอีโอและประธานกรรมการของ Garage Technology Ventures บริษัทที่ลงทุน (venture capitalist) ในกิจการเทคโนโลยีระยะแรก คาวาซากิเขียนหนังสือมาแล้วเก้าเล่มเกี่ยวกับธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ

“.....ธรรมเนียมปกติของงานนี้คือการกล่าวสุนทรพจน์เกี่ยวกับสิ่งสูงส่งทั้งหลาย อย่างเช่นสิทธิมนุษยชน สังคม และความเชื่อมั่นในตัวเอง แต่ผมไม่ใช่คนปกติครับ หัวข้อของผมคือ “คุณอยากเป็นผู้ประกอบการใช้ไหม”

ปลายทศวรรษ 1800 แถวนี้มีอุตสาหกรรมน้ำแข็งที่กำลังเจริญรุ่งเรือง พ่อลูกหลายคนช่วยกันตัดน้ำแข็งในทะเลสาบและบึงเป็นก้อน ๆ ส่งขายไปทั่วโลก

นักตัดน้ำแข็งเหล่านี้ถูกบริษัทที่คิดค้นโรงงานน้ำแข็งบีบให้ออกจากธุรกิจ ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องตัดและขนส่งน้ำแข็งอีกต่อไป เพราะบริษัทเหล่านั้นสามารถผลิตน้ำแข็งที่เมืองไหนก็ได้ในทุกฤดูกาล

หลังจากนั้นบริษัททำน้ำแข็งเหล่านี้ก็ถูกบริษัทผู้เย็นบีบให้ออกจากธุรกิจ ถ้ามันเป็นเรื่องสะดวกสบายที่จะทำน้ำแข็งในโรงงาน คุณก็ลองนึกดูว่ามันจะดีกว่านั้นแค่ไหนถ้าเราสามารถทำน้ำแข็งและเก็บมันไว้ที่บ้านของเราทุกคน

ที่น่าสนใจก็คือ ไม่มีบริษัทไหนเลยที่เปลี่ยนสถานะจากการเป็นนักตัดน้ำแข็งไปเป็นโรงงานทำน้ำแข็ง ไปเป็นบริษัทผลิตผู้เย็น เพราะพวกเขาต่อต้านสิ่งที่ไม่เคยรู้ และยอมรับแต่สิ่งที่รู้แล้ว ถ้าคุณอยากเป็นผู้ประกอบการจงทำในสิ่งตรงกันข้าม นั่นคือ จงรักอ้าแขนรับ ทำให้มันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และสร้างสรรค์สิ่งที่คุณไม่เคยรู้

สมมติว่าคุณเป็นคนสร้างกับดักหนูที่เจ๋งที่สุดในโลกโดยใช้ระเบิดปรมาณูขนาดจิ๋ว คุณฆ่าหนูได้อย่างยอดเยี่ยมที่สุดในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ อย่างไรก็ตามสิ่งประดิษฐ์ของคุณมีบางประเด็นที่น่ากังขา

คนที่ติดตั้งกับดักเป็นต้องจบปริญญาเอกฟิสิกส์ คุณต้องหาพื้นที่ทิ้งหนูตายเจ็อกัมมันตภาพรังสีที่อยู่ห่างออกไป 100 ไมล์ ราคาของกับดักนี้คือ 50,000 ดอลลาร์ คุณไม่ซื้อสินค้าแบบนี้แน่ ๆ แล้วทำไมคุณถึงคิดว่าคนอื่นจะซื้อล่ะครับ?

ลองจินตนาการว่าถ้าผู้บริหารสายการบินยอมมานั่งเครื่องบินชั้นประหยัดแล้วลองกินอาหารที่ผู้โดยสารถูกบังคับให้กิน? โลกคงจะไม่เหมือนเดิมต่อไป

.....สิบห้าปีแรกของอาชีพของผม ผมคิดว่ากุญแจของการเป็นผู้ประกอบการคือคุณภาพของไอเดีย แต่ผมคิดผิด ไอเดียดี ๆ นั้นเป็นเรื่องง่าย แม้แต่ไอเดียสุดยอดก็ง่ายเหมือนกัน

ไอเดียไม่ใช่กุญแจของการเป็นผู้ประกอบการ การลงมือปฏิบัติต่างหากที่เป็นกุญแจ และยิ่งไปกว่านั้นกุญแจของการลงมือปฏิบัติก็คือการสร้างทีมที่ดี

ทุกคนสามารถนั่งคิดไอเดียดี ๆ ได้ทั้งวัน ผมจะให้ไอเดียที่มีค่าหลายพันล้านเหรียญกับคุณตรงนี้เลย---สร้างระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ทำงานเร็ว มีขนาดเล็ก ใช้ง่าย และไม่มีบั๊ก โอเคครับ เขามันไปใช้ได้เลย

ถ้าคุณมีไอเดีย แบ่งปันให้คนอื่นรับรู้ หรือกับคนอื่น ถามคนอื่นว่าคิดยังไง อย่าเก็บมันไว้คนเดียว สร้างพันธมิตรและแนวร่วม ออกใบอนุญาตให้คนอื่นเอาไปใช้

.....ทำทั้งหมดนี้เพราะอย่างที่ผมพูดไปแล้วว่า กุญแจไม่ได้อยู่ที่ความพิเศษของไอเดีย แต่อยู่ที่ความพิเศษในความสามารถของคุณที่จะทำให้มันเป็นจริง

ถ้าคุณมีไอเดียดี ตั้งสมมติฐานได้เลยว่ามีคนอื่นห้าคนที่กำลังทำเรื่องเดียวกันนี้อยู่ ถ้าคุณมีไอเดียสุดยอด ก็ตั้งสมมติฐานได้เลยว่ามีคนอื่นสิบคนที่กำลังทำเรื่องนี้อยู่เช่นกัน

ผมไม่เคยพบผู้ประกอบการคนไหนที่วิตกกังวลและประสบความสำเร็จ
ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จล้วนแบ่งปันไอเดียของพวกเขา แบ่งปันหุ้นของพวกเขา
แบ่งปันความฝันของพวกเขา และเปลี่ยยจิตวิญญาณของพวกเขา

คุณอาจจะคิดว่าเป้าหมายของการเป็นผู้ประกอบการคือการแสวงหาสภาพคล่องใน
ฐานะเครื่องมือที่จะทำให้คุณ “มีความสุข” และคุณอาจจะคิดว่าความสุขเป็นเรื่องที่คาดการณ์ได้
เช่นได้รับ

(ก) ไอพีโอ (การเสนอขายหุ้นให้กับประชาชนทั่วไปครั้งแรกซึ่งจะทำให้ได้เงินก้อน
ใหญ่)

(ข) บ้านหลังใหญ่ รถสปอร์ต เครื่องบินส่วนตัว

“ความสุข” เป็นสิ่งที่อยู่เพียงชั่วคราวและไม่ยั่งยืน มันไม่ควรเป็นเป้าหมายของ
การเป็นผู้ประกอบการ

ความเบิกบานใจคือเป้าหมายที่ถูกต้อง ความเบิกบานใจอยู่ตรงข้ามกับความสุข
ตรงที่มันคาดการณ์ล่วงหน้าไม่ได้ มันมาจากการวิ่งไล่ตามความสนใจและสิ่งที่คุณรัก ซึ่งเป็น
สิ่งที่ไม่ “ชัดเจน”ว่าจะนำไปสู่ความสุข มันมาจากการสร้างทีมงานที่ดี มาจากครอบครัว
มาจากเพื่อนฝูง และมาจากสิ่งของต่าง ๆ ที่ราคาไม่แพง หรือไม่อย่างนั้นก็ไม่ต้องใช้เงินซื้อเลย
มันมาจากการทำให้โลกนี้น่าอยู่ขึ้นกว่าเดิม.....

.....การเรียนรู้เป็นกระบวนการ ไม่ใช่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ผมเคยคิด
ว่าการเรียนรู้จะสิ้นสุดลงเมื่อผมได้รับปริญญา นั่นไม่เป็นความจริง ผู้ประกอบการไม่เคยหยุด
เรียนรู้ และอันที่จริงการเรียนรู้เป็นเรื่องง่ายกว่าเดิมหลังจากที่คุณเรียนจบแล้ว เพราะมันง่าย
กว่าเดิมที่จะมองเห็นความเกี่ยวข้องที่อธิบายว่าเหตุใดคุณถึงจำเป็นต้องเรียนรู้

อย่าสับสนระหว่างโรงเรียนกับการเรียนรู้ คุณอาจจะไปโรงเรียนแต่ไม่ได้เรียนรู้
อะไรเลย และคุณก็สามารถเรียนรู้อะไร ๆ ได้มหาศาลนอกรั้วโรงเรียน

ถ้าคุณอยากเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จคุณจะต้องเรียนรู้อย่างไม่หยุดยั้ง

.....สิ่งต่าง ๆ ในโลกนี้เปลี่ยนแปลงจากสิ่งสัมบูรณ์ (absolute) ไปเป็นสิ่งที่
เปรียบเทียบ (relative) ตอนที่คุณยังเป็นเด็ก การโกหก การคดโกง หรือการลักขโมย
ล้วนเป็นเรื่องผิดอย่างสัมบูรณ์ เมื่อคุณโตขึ้น และโดยเฉพาะเมื่อคุณไต่ลำดับขั้นในธุรกิจ
คุณอาจจะถูก “ระบบ” เข้ายวนให้คิดในเชิงเปรียบเทียบ

“ผมไม่ได้โกงภาษีเท่ากับเพื่อนร่วมงานของผม” “ผมไม่ยัดไส้ใบขอเบิกค่าใช้จ่าย
เท่ากับคนอื่น ๆ” “ผมไม่ตกแต่งบัญชีเท่ากับบริษัทอื่น”

คิดแบบนี้ผิด โลกมีสิ่งที่ถูกอย่างสัมบูรณ์ (absolute rights) และผิดอย่างสัมบูรณ์ (absolute wrongs) ผู้ประกอบการเป็นตำแหน่งที่สังคมชื่นชม ดังนั้นคุณจึงมีพันธะทางศีลธรรมในการสร้างบรรทัดฐานให้สูง

.....ในบรรดาบทเรียนทั้งหมดไม่มีอะไรเลย ไม่ว่าจะเป็นเงินทอง อำนาจ หรือชื่อเสียง ที่จะสามารถทดแทนครอบครัวและเพื่อน ๆ ของคุณได้ หรือนำพาพวกเขากลับมาหลังจากที่พวกเขาจากไปแล้วได้.....”

นี่คือความคิดเห็นของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่น่าสนใจอย่างมาก

เครื่องเคียงอาหารสมอง

สามีภรรยาสูงอายุคู่หนึ่งไปพบแพทย์ หลังจากการตรวจร่างกายหมอได้บอกกับสามีว่าเขามีสุขภาพดี หมอได้ถามว่าเรื่องทางเพศของเขายังเป็นปกติดีอยู่หรือเปล่า และเขามีปัญหาอะไรจะถามไหม

ชายชราตอบว่า อันที่จริงมันก็มีอยู่หรอกนะ หลังจากที่นอนกับภรรยาของผมแล้ว ผมมักจะรู้สึกร้อนและมีเหงื่อออก แต่หลังจากที่ผมนอนกับเธอเป็นครั้งที่สองผมมักจะหนาวสั่น

หลังจากนั้นหมอก็ไปตรวจภรรยาและพูดว่า ทุกอย่างเป็นปกติ คุณมีข้อวิตกกังวลในเรื่องสุขภาพอะไรที่จะถามไหม.....ภรรยาตอบว่าเธอไม่มีปัญหาอะไรที่วิตกกังวล หมอจึงพูดกับตัวภรรยาว่า สามีของคุณมีความวิตกกังวลที่ไม่ปกติธรรมดา เขาบอกว่าเขามักจะร้อนและเหงื่อออกเมื่อนอนกับคุณในครั้งแรก และรู้สึกหนาวสั่นหลังจากนอนในครั้งที่สอง คุณพอจะรู้ไหมครับว่าเป็นเพราะเหตุใด

เธอบอกว่า อีตาแก่บ้าเขี้ย นั่นเป็นเพราะครั้งแรกนั้นนะเป็นหน้าร้อน เดือนกรกฎาคมและครั้งที่สองนะมันเป็นหน้าหนาวเดือนธันวาคม

น้ำจิ้มอาหารสมอง จงปฏิบัติตาม 3 Rs

- (1) เคารพตนเอง (Respect for self)
- (2) เคารพผู้อื่น (Respect for others)
- (3) รับผิดชอบต่อการกระทำของตน (Responsibility for all your actions)

(ทั้ง “เครื่องเคียง และน้ำจิ้มอาหารสมอง” มาจาก “ข่าวรุ่น มช. 08”)

